

Eğitim Kurumlarında Sürdürülebilir Kalkınma Ve Yeşil Yönetim Uygulamalarının İncelenmesi

Duygu Güngör Görgülü¹ Funda Tunaboğlu² Fatih Canar³

Mustafa Hilmi Dişbudak⁴ Recep Aydın⁵ Ramazan Diri⁶

Atıf/Reference: Güngör Görgülü, D., Tunaboğlu, F., Canar, F., Dişbudak, M.H., Aydın, R. ve Diri, R. (2023). Eğitim Kurumlarında Sürdürülebilir Kalkınma Ve Yeşil Yönetim Uygulamalarının İncelenmesi. *Yönetim ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(4), 586-594.

Özet

Bu araştırmada, öğretmenlerin görüşlerine göre; eğitim kurumları kapsamında, sürdürülebilir kalkınmanın yeşil yönetim uygulamalarına etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmacılar, ilişkisel tarama yöntemini kullanmıştır. Ayrıca yeşil yönetim uygulamaları ve sürdürülebilir kalkınma düzeyleri ortalamasının üstünde çıkmıştır. Bu durumda katılımcıların algıladığı sürdürülebilir kalkınma ve yeşil yönetim uygulamaları düzeyi oldukça yüksek seviyededir. Öğretmenlerin algılarına göre sürdürülebilir kalkınma ve yeşil yönetim uygulamaları algılarında farklılık çıkmıştır. Buna göre kadınların sürdürülebilir kalkınma ve yeşil yönetim uygulama algıları erkeklere göre daha yüksek çıkmıştır. Ayrıca, sürdürülebilir kalkınma ölçeği ile yaş gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Buna göre 41 yaş ve üstü grubun sürdürülebilir kalkınma algısı 31-40 yaş arası grubundan daha yüksek algıladıkları sonucu çıkmıştır. Yeşil yönetim uygulamaları ile yaş gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Buna göre 41 yaş ve üstü grubun yeşil yönetim uygulamaları algısı 31-40 yaş arası grubundan daha yüksek algıladıkları sonucu çıkmıştır. Diğer yandan öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda sürdürülebilir kalkınma ve yeşil yönetim uygulamaları algıları istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır. Buna göre evlilerin sürdürülebilir kalkınma ve yeşil yönetim uygulamaları algıları bekara göre daha yüksek çıkmıştır. Ayrıca, sürdürülebilir kalkınma ölçeği ile mesleki deneyim gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Ancak yeşil yönetim uygulamaları ölçeği ile mesleki deneyim gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Buna göre 1-5 yıl grubun yeşil yönetim uygulamaları algısı 6-10 yıl ve 11-15 yıl arası mesleki deneyim grubundan daha yüksek algıladıkları sonucu çıkmıştır. Son olarak araştırma kapsamındaki öğretmenlerin sürdürülebilir kalkınma ile yeşil yönetim uygulamaları arasında anlamlı, düşük düzeyde, pozitif ilişki bulunmaktadır. Yapılan regresyon analize göre; öğretmenlerin sürdürülebilir kalkınma algılarının yeşil yönetim uygulamaları algılarını anlamlı bir şekilde pozitif yönde yordadığı anlaşılmaktadır. Diğer bir ifade ile sürdürülebilir kalkınma boyutundaki 100 birimlik artışın öğretmenlerin yeşil yönetim uygulamaları algılarını % 20,8 artırmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Sürdürülebilir kalkınma, yeşil yönetim uygulamaları, öğretmen.

¹ Okul Müdürü; Narlidere Prof. Dr. Aziz Sancar Ortaokulu, <https://orcid.org/0009-0001-5595-3517>; duygu86gungor@gmail.com;

² Müdür Yardımcısı; Atakent Erdoğan Kibarer Ortaokulu, <https://orcid.org/0009-0002-2645-8549>; fundaiscan@gmail.com;

³ Okul Müdürü; Gebze İnönü Ortaokulu, <https://orcid.org/0000-0002-2153-8390>; fatihcanar@gmail.com;

⁴ Öğretmen; Konak Namık Kemal Lisesi, <https://orcid.org/0009-0003-0482-6598>; mustafadisbudak@gmail.com;

⁵ Okul Müdürü; Meşebükü İlkokulu, <https://orcid.org/0009-0005-0404-6123>; recepaydin52@hotmail.com;

⁶ Okul Müdürü; Çayırova Şehit İshak Öztürk İlkokulu, <https://orcid.org/0009-0006-7319-5461>; ramazan_diri@hotmail.com;

Examination of Sustainable Development and Green Management Practices in Educational Institutions

Abstract

In this research, according to the opinions of the teachers; It is aimed to examine the impact of sustainable development on green management practices within the scope of educational institutions. The researchers used the relational screening method. Additionally, green management practices and sustainable development levels are above average. In this case, the level of sustainable development and green management practices perceived by the participants is quite high. According to teachers' perceptions, there were differences in their perceptions of sustainable development and green management practices. Accordingly, women's perceptions of sustainable development and green management practices were higher than men. Additionally, the difference between the sustainable development scale and the arithmetic averages of the age groups was found to be statistically significant. Accordingly, it has been concluded that the group aged 41 and over has a higher perception of sustainable development than the group aged 31-40. The difference between green management practices and the arithmetic averages of the age groups was found to be statistically significant. Accordingly, it was concluded that the perception of green management practices in the group aged 41 and over was higher than the group between the ages of 31-40. On the other hand, in line with the opinions of the teachers, their perceptions of sustainable development and green management practices were statistically significant. Accordingly, married people's perceptions of sustainable development and green management practices were higher than single people. Additionally, the difference between the sustainable development scale and the arithmetic averages of the professional experience groups was not found statistically significant. However, the difference between the green management practices scale and the arithmetic averages of the professional experience groups was found to be statistically significant. Accordingly, it was concluded that the perception of green management practices in the 1-5 years group was higher than the 6-10 years and 11-15 years professional experience groups. Finally, there is a significant, low-level, positive relationship between sustainable development and green management practices of the teachers in the study. According to the regression analysis; It is understood that teachers' perceptions of sustainable development significantly and positively predict their perceptions of green management practices. In other words, a 100-unit increase in the sustainable development dimension increases teachers' perceptions of green management practices by 20.8%.

Keywords: Sustainable development, green management practices, teacher.

1. Giriş

Kelimenin tam anlamıyla sürdürülebilirlik, bir varlığı, sonucu veya süreci zaman içinde devam ettirme kapasitesi anlamına gelmektedir. Ancak kalkınma literatüründe çoğu akademisyen, araştırmacı ve uygulayıcı bu kavramı insani kalkınma için sağlıklı bir ekonomik, ekolojik ve sosyal sistemin geliştirilmesi ve sürdürülmesi anlamında kullanmaktadır (Tjarve & Zemite, 2016). Ayrıca, sürdürülebilirliği, sınırlı bir ekosistemin sınırları içinde sosyo-ekonomik faaliyetlerin yürütülmesi ile kaynakların kuşak içi ve kuşaklar arası verimli ve eşit dağılımı olarak tanımlamaktadır. Yine sürdürülebilirliği, nüfus ile çevrenin taşıma kapasitesi arasındaki etkileşim sürecinde dinamik bir denge olarak görmektedir; öyle ki nüfus, bağlı olduğu çevrenin taşıma kapasitesi üzerinde geri dönüşü olmayan olumsuz etkiler yaratmadan tam potansiyelini ifade edecek şekilde gelişmektedir. Bu bakış açısına göre sürdürülebilirlik, insan faaliyetlerine ve bu faaliyetlerin, ellerindeki üretken kaynakları tüketmeden veya tüketmeden insan ihtiyaçlarını ve isteklerini karşılama kabiliyetine odaklanmaktadır (Mensah & Enu-Kwesi, 2018). Dolayısıyla bu, insanların ekonomik ve sosyal yaşamlarını, insani gelişim için mevcut ekolojik kaynaklardan yararlanarak nasıl sürdürmeleri gerektiğine dair düşünceleri teşvik etmektedir.

Küresel toplumu, çevreyi ve ekonomiyi sürdürülebilir bir hale dönüştürmenin, gezegenin taşıma kapasitesi bağlamında yapılması gerektiğinden, bugün insanlığın karşı karşıya olduğu en zorlu görevlerden biri olduğu savunulmaktadır (Hák, Janoušková, & Moldan, 2016). Dünya Bankası (2017) bunun gerçekleri yönetmek için yenilikçi yaklaşımlar gerektirdiğini belirtmektedir. Ayrıca, bu argümanı desteklemek üzere, sürdürülebilirlik kavramının nihai amacının, özünde, gezegenin yaşamı destekleyen ekosistemlerinin yenilenme kapasitesi açısından toplum, ekonomi ve çevre arasında uygun uyum ve dengeyi sağlamak olduğunu belirtmektedir. Bu duruma göre, sürdürülebilirliğin anlamlı bir tanımının odak noktası bu dinamik uyum ve denge olmalıdır

Ancak Mensah ve Enu-Kwesi (2018) tarafından yapılan tanımda, aynı zamanda nesiller arası eşitlik

kavramını da vurgulamalıdır ki bu açıkça önemli bir fikir olmakla birlikte, gelecek nesillerin ihtiyaçlarının ne tanımlanması ne de belirlenmesi kolay olduğundan zorluklar doğurmaktadır. Yukarıda belirtilenlere dayanarak, geçici sürdürülebilirlik teorileri, insani zorlukları ele almada sosyal, çevresel ve ekonomik modellere öncelik vermeyi ve bunları sürekli olarak insanlara faydalı olacak şekilde entegre etmeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda, ekonomik modeller doğal ve finansal sermayeyi sürdürülebilir bir şekilde biriktirmeyi ve kullanmayı; çevresel modeller temel olarak biyoçeşitlilik ve ekolojik bütünlük üzerinde durmayı; sosyal modeller ise insan onurunu ve refahını sürekli olarak sağlamak için diğerlerinin yanı sıra siyasi, kültürel, dini, sağlık ve eğitim sistemlerini iyileştirmeyi amaçlamaktadır (Hussain, Chaudhry, & Batool, 2014).

Yeşil yönetim kavramı, bir kuruluşun tamamında yeşil ve sürdürülebilir uygulamalar gerçekleştirmeyi amaçlayan ve hem finansal açıdan hem de çevreye yönelik etki açısından gözle görülür sonuçlar doğuran yeni bir kurumsal stratejidir. Yeşil yönetim, bir firmanın çevre koruma yoluyla çevresel sorunları ele almak ve firmanın ürünlerinin yaşam döngüleri boyunca olumsuz çevresel etkilerini en aza indirmek için sistematik yönetim uygulamaları şeklinde tanımlanmaktadır (Shu, Zhou, Xiao, & Gao, 2014). Ayrıca yeşil yönetimin içerdiği iki ana uygulamayı da sunmaktadırlar.

Tüketicilerden sürdürülebilir uygulamalara yönelik artan taleple birlikte, şirketlerin çevresel etkilerini azaltmak için çevre dostu uygulamalara veya "yeşil yönetime" yönelmeleri her zamankinden daha önemli hale gelmiştir. Yeşil yönetimin gelişimi veya kurumsal sürdürülebilirlik veya çevre yönetimi, yıllar içinde akademik literatürde ilgi görmüştür (Lannelongue, Gonzalez-Benito, & Gonzalez-Benito, 2013). Bazı araştırmacılar, dış paydaşların yöneticilerin kaynakları kullanırken sorumluluk alması gerektiği yönündeki görüşlerinin artması nedeniyle yeşil yönetimin önemli olduğunu iddia ederken (Dhull & Narwal, 2016), diğer araştırmacılar bunun aynı zamanda ekonomik bir fırsat olduğunu ve karlılıkla sonuçlanabileceğini göstermektedir (Hosseini, 2007).

Yeşil yönetim, Kurumsal Sosyal Sorumluluğun (KSS) esas olarak şirketin çevresel etkisine, özellikle de çevre ayağına odaklanan bir parçasıdır. Ayrıca, yeşil yönetimi, çevresel faaliyetlerinde sürekli iyileştirmeyi amaçlayan bir kuruluş faaliyeti olarak tanımlamaktadır. Aynı zamanda sorumluluğu çalışanlara devretmeyi, yapılandırılmış sistemlere sahip olmayı ve hem kurum içinde hem de kurum dışında açık iletişimi içerir (Poksinska, Jörn Dahlgaard, & Eklund, 2003). Yeşil yönetimi diğer sürdürülebilir kalkınma kavramlarından ayıran şey, yalnızca farklı işletmelerin çevre üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak için neler yapabileceklerine odaklanmasıdır.

ISO 14000 gibi standartlar da şirketlerin mevcut uygulamalarının tamamını ve bunların çevreyi nasıl etkilediğini görmelerine yardımcı olmak için mevcuttur. ISO 14000, şirketlerin çevreye karşı nasıl davranmaları gerektiğine dair bir kılavuz görevi gören ve aynı zamanda onlara rekabet avantajı için bir araç olarak kullanabilecekleri bir damga sağlayan bir çevre yönetim sistemidir. Çevre yönetim sistemi, hedefleri ifade etmek, bilgi toplamak, ilerlemeyi ölçmek ve bu ilerlemeyi geliştirmek için tasarlanmış bir sistemdir (Florida & Davison, 2001).

Değişime bakıldığında, daha fazla şirket bu standartları ve çevre yönetim sistemleri, özellikle de çevre yönetimiyle ilgili standartların toplu adı olan ISO 14000'i takip etmiştir. İstatistiksel olarak, ISO 14001'in edinilmesinde dünya çapında bir artış olmuştur. Bu araştırmanın odak noktası eğitim sektörü olacaktır çünkü yeşil yönetim kavramı kapsamlı bir şekilde araştırılmamıştır ve eğitim kurumlarının çevre üzerinde önemli bir etkisi (öğrenci ve veli) olduğu için bu konu önem arz etmektedir.

Bu çalışma amacı, eğitim kurumları kapsamında; sürdürülebilir kalkınmanın yeşil yönetim uygulamalarına etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

2. Yöntem

Bu araştırma, ilişkisel tarama modeliyle tasarlanmıştır. Çalışma grubunun seçiminde olasılığa dayanmayan örneklemme çeşidinden uygun (amaca yönelik) örneklemme tekniği kullanılmıştır (Şimşek & Yıldırım, 2013). Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özellikleri hakkında betimsel istatistiklere ait veriler aşağıdaki Tablo 1'de gösterilmektedir.

Tabloda yer alan istatistiki değerlere göre, araştırmaya katılan öğretmenlerin % 79,3'ünün kadın olduğu; % 59,4'ünün 31-40 yaş arası olduğu; % 78,5'inin evli olduğu; % 43,0'ünün 11-15 yıl arası mesleki deneyime sahip olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Bilgileri

Değişken	Grup	n	%
Cinsiyet	Kadın	203	79.3
	Erkek	53	20.7
Yaş Grubu	22-30 yaş arası	48	18.8
	31-40 yaş arası	152	59.4
	41 yaş ve üzeri	56	21.9
Medeni Durumu	Evli	201	78.5
	Bekar	55	21.5
Mesleki Deneyimi	1 - 5 yıl arası	20	7.8
	6 - 10 yıl arası	42	16.4
	11 - 15 yıl arası	110	43.0
	16 yıl ve üzeri	84	32.8
	Toplam	256	100.0

Veri toplama aracı olarak, Ling (2019) tarafından geliştirilen sürdürülebilir kalkınma ölçeği 9 madde ve 3 boyuttan oluşmaktadır. Çevre, sosyal ve ekonomik olarak sürdürülebilir kalkınmayı ölçmektedir (Ling, 2019). Yine Ling (2019) tarafından geliştirilen yeşil yönetim ölçeği 29 madde ve 5 boyuttan oluşmaktadır. İstatistik analizlerin IBM SPSS paket programı ile yapılmıştır. Sürekli değişkenlerin normal dağılıma uygunluğunun Skewness ve Kurtosis testi ile test edilmiştir. İstatistik analizlerin IBM SPSS paket programı ile yapılmıştır. Sürekli değişkenlerin normal dağılıma uygunluğunun Skewness ve Kurtosis testi ile test edilmiştir.

Tablo 2. Ölçek ve Alt Boyutların Normallik Varsayımı

	N	Min	Maks	Ort	S.Sapma	Skewness	Std. Hata	Kurtosis	Std. Hata
Sürdürülebilir kalkınma ölçeği	256	2.00	4.50	3.5891	.54826	-.419	.152	.426	.303
Yeşil yönetim uygulamaları ölçeği	256	3.00	4.94	3.9568	.39234	-.159	.152	1.023	.303

p < .05

Sürdürülebilir kalkınma ile yeşil yönetim uygulamaları ölçeği için çarpıklık ve basıklık değeri +1.5 ile -1.5 arasında olduğu görülmektedir. Tabachnick ve Fidell' e göre de çarpıklık ve basıklık değeri +1.5 ile -1.5 arasında olduğunu zaman parametrik test olarak kabul edilip ona göre işlem yapılabileceğini ifade etmektedir (Tabachnick & Fidell, 2013). Bu anlamda Sürdürülebilir kalkınma ile yeşil yönetim uygulamaları ölçeği normallik varsayımına göre uygun ve parametrik analizlerin yapılabileceği gerekmektedir. Ayrıca yeşil yönetim uygulamaları ölçeği aritmetik ortalaması 3,37±0,59 ortalamasının üstünde ve sürdürülebilir kalkınma ölçeği aritmetik ortalaması 3,20±0,48 ile ortalamasının üstünde çıkmıştır. Bu durumda katılımcıların algıladığı Sürdürülebilir kalkınma ve yeşil yönetim uygulamaları düzeyi oldukça yüksek seviyededir.

3. Bulgular

Araştırmada kullanılan sürdürülebilir kalkınma ve yeşil yönetim uygulamaları ölçeği ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığının tespiti için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır.

Tablo 3. Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Sürdürülebilir kalkınma ile Yeşil Yönetim Uygulamalarının Cinsiyete Göre İncelenmesi

	Değişken	N	Ortalama	S.S.	t	df	p
Sürdürülebilir kalkınma ölçeği	Kadın	203	3.6379	.56366	2.829	254	.005*
	Erkek	53	3.4019	.44137			
Yeşil yönetim uygulamaları ölçeği	Kadın	203	4.0453	.33996	7.166	73.030	.000*
	Erkek	53	3.6179	.39787			

p < .05

Bağımsız örneklem t testi, katılımcıların cinsiyetlerine göre öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda; sürdürülebilir kalkınma ve yeşil yönetim uygulamaları algılarının farklarını ortaya koymak için kullanılmıştır. Analiz sonucunda; öğretmenlerin algılarına göre sürdürülebilir kalkınma ve yeşil yönetim uygulamaları algılarında farklılık çıkmıştır. Buna göre kadınların sürdürülebilir kalkınma ve yeşil yönetim uygulama algıları

erkeklere göre daha yüksek çıkmıştır.

Araştırmada kullanılan sürdürülebilir kalkınma ve yeşil yönetim uygulamaları ölçeği ile yaş grupları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığının tespiti için ANOVA testi yapılmıştır.

Tablo 4. Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Sürdürülebilir kalkınma ile Yeşil Yönetim Uygulamalarının Yaş Gruplarına Göre İncelenmesi

		f. x ss Değerleri				ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	N	X	S.S.	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Sürdürülebilir kalkınma ölçeği	22-30 yaş arası	48	3.6083	.50269	Gruplar arası Grup içi Toplam	2.800	2	1.400	4.795	.009*
	31-40 yaş arası	152	3.5145	.58800		73.850	253	.292		
	41 yaş ve üzeri	56	3.7750	.42136		76.649	255			
	Total	256	3.5891	.54826						
Yeşil yönetim uygulamaları ölçeği	22-30 yaş arası	48	3.9961	.42240	Gruplar arası Grup içi Toplam	2.292	2	1.146	7.845	.000*
	31-40 yaş arası	152	3.8853	.42599		36.960	253	.146		
	41 yaş ve üzeri	56	4.1172	.14600		39.252	255			
	Total	256	3.9568	.39234						

p < .05

Tabloda görülebileceği üzere, sürdürülebilir kalkınma ve yeşil yönetim uygulamaları ölçeği algılarına ait aritmetik ortalamalarının yaş durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda; sürdürülebilir kalkınma ölçeği ile yaş gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (F(2,253); ,009). Bu farkın tespiti için post hoc analizlerinden Sheffe sonucuna göre 41 yaş ve üstü grubun sürdürülebilir kalkınma algısı 31-40 yaş arası grubundan daha yüksek algıladıkları sonucu çıkmıştır. Yeşil yönetim uygulamaları ile yaş gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (F(2,253); ,000). Bu farkın tespiti için post hoc analizlerinden Sheffe sonucuna göre 41 yaş ve üstü grubun yeşil yönetim uygulamaları algısı 31-40 yaş arası grubundan daha yüksek algıladıkları sonucu çıkmıştır.

Araştırmada kullanılan sürdürülebilir kalkınma ve yeşil yönetim uygulamaları ölçeği ile medeni durumları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığının tespiti için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır.

Tablo 5. Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Sürdürülebilir kalkınma ile İş Tatminin Medeni Duruma Göre İncelenmesi

		Değişken	N	Ortalama	S.S.	t	df	p
Sürdürülebilir kalkınma ölçeği		Evli	201	3.6294	.58514	2.986	144.741	.003*
		Bekar	55	3.4418	.35103			
Yeşil yönetim uygulamaları ölçeği		Evli	201	4.0525	.34150	8.065	81.089	.000*
		Bekar	55	3.6068	.36891			

p < .05

Bağımsız örneklem t testi, öğretmenlerin medeni durumuna göre sürdürülebilir kalkınma ve yeşil yönetim uygulamaları algılarının farklarını ortaya koymak için kullanılmıştır. Analiz sonucunda; öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda sürdürülebilir kalkınma ve yeşil yönetim uygulamaları algıları istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır. Buna göre evlilerin sürdürülebilir kalkınma ve yeşil yönetim uygulamaları algıları bekara göre daha yüksek çıkmıştır. Araştırmada kullanılan sürdürülebilir kalkınma ve yeşil yönetim uygulamaları ölçeği ile mesleki deneyim grupları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığının tespiti için ANOVA testi yapılmıştır.

Tablo 6. Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Sürdürülebilir kalkınma ile Yeşil Yönetim Uygulamalarının Mesleki Deneyim Gruplarına Göre İncelenmesi

		f. x ss Değerleri				ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	N	X	S.S.	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Sürdürülebilir kalkınma ölçeği	1 - 5 yıl arası	20	3.6900	.61121	Gruplar arası Grup içi Toplam	1.413	3	.471	1.577	.195
	6 - 10 yıl arası	42	3.5500	.36375		75.237	252	.299		
	11 - 15 yıl arası	110	3.5200	.46567		76.649	255			
	16 yıl ve üzeri	84	3.6750	.68616						
	Total	256	3.5891	.54826						
Yeşil yönetim uygulamaları ölçeği	1 - 5 yıl arası	20	4.1875	.43585	Gruplar arası Grup içi Toplam	3.507	3	1.169	8.240	.000*
	6 - 10 yıl arası	42	3.7604	.41387		35.746	252	.142		
	11 - 15 yıl arası	110	3.9210	.31366		39.252	255			
	16 yıl ve üzeri	84	4.0469	.41638						
	Total	256	3.9568	.39234						

p < .05

Tabloda görülebileceği üzere, sürdürülebilir kalkınma ve yeşil yönetim uygulamaları ölçeği algılarına ait aritmetik ortalamalarının mesleki deneyim değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda; sürdürülebilir kalkınma ölçeği ile mesleki deneyim gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Ancak yeşil yönetim uygulamaları ölçeği ile mesleki deneyim gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (F(3,252); ,000). Bu farkın tespiti için post hoc analizlerinden Sheffe sonucuna göre 1-5 yıl grubun yeşil yönetim uygulamaları algısı 6-10 yıl ve 11-15 yıl arası mesleki deneyim grubundan daha yüksek algıladıkları sonucu çıkmıştır.

Aşağıdaki tabloda, öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda sürdürülebilir kalkınma ve yeşil yönetim uygulamaları algıları arasındaki ilişki incelenmiştir.

Tablo 7. Korelasyon Tablosu

Değişkenler	N	X	S.S.	1	2
1 Sürdürülebilir kalkınma ölçeği	256	3.5891	.54826	1	.290**
2 İş tatmini ölçeği	256	3.9568	.39234		1

**p < .01

Pearson korelasyon analizine ilişkin bulgulara; araştırma kapsamındaki öğretmenlerin sürdürülebilir kalkınma ile yeşil yönetim uygulamaları arasında anlamlı, düşük düzeyde, pozitif ilişki bulunmaktadır (r: .290; p < .01). Katılımcıların algılarına göre, öğretmenlerin sürdürülebilir kalkınma algılarının yeşil yönetim uygulamaları algıları üzerine ne gibi etkilerinin olduğunu incelemek için çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmıştır.

Tablo 8. Öğretmenlerin Sürdürülebilir kalkınma Algılarının Yeşil Yönetim Uygulamaları Üzerine Etki Analizi

Değişken	B	Beta	t	Sig.	VIF	R	R ²	Uyarlanmış R ²	F
Sabit	3.211		20.584	.000					
Sürdürülebilir kalkınma Ölçeği	.208	.290	4.837	.000	1.000	.290 ^a	.084	.081	.000 ^b

p < .05

Öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda sürdürülebilir kalkınma algılarının yeşil yönetim uygulamaları algılarını anlamlı bir şekilde yordamaktadır [(R= .290; R²= .084; Uyarlanmış R²= .081) F(1,254)= 23,394; p<0,01]. Başka bir ifadeyle, sürdürülebilir kalkınma algılarındaki değişimin, öğretmenlerin yeşil yönetim uygulamaları algılarını etkilediği görülmektedir.

Yapılan regresyon analizinin t değerlerine bakıldığında, öğretmenlerin sürdürülebilir kalkınma [t= 4,837; p= .000 (p<0.01)] algılarının yeşil yönetim uygulamaları algılarını anlamlı bir şekilde pozitif yönde yordadığı anlaşılmaktadır. Diğer bir ifade ile sürdürülebilir kalkınma boyutundaki 100 birimlik artışın öğretmenlerin yeşil yönetim uygulamaları algılarını % 20,8 artırmaktadır.

4. Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada, öğretmenlerin görüşlerine göre; eğitim kurumları kapsamında; sürdürülebilir kalkınmanın yeşil yönetim uygulamalarına etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 79,3'ünün kadın olduğu; % 59,4'ünün 31-40 yaş arası olduğu; % 78,5'inin evli olduğu; % 43,0'ünün 11-15 yıl arası mesleki deneyime sahip olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca yeşil yönetim uygulamaları ve sürdürülebilir kalkınma düzeyleri ortalamanın üstünde çıkmıştır. Bu durumda katılımcıların algıladığı sürdürülebilir kalkınma ve yeşil yönetim uygulamaları düzeyi oldukça yüksek seviyededir.

Öğretmenlerin algılarına göre sürdürülebilir kalkınma ve yeşil yönetim uygulamaları algılarında farklılık çıkmıştır. Buna göre kadınların sürdürülebilir kalkınma ve yeşil yönetim uygulama algıları erkeklere göre daha yüksek çıkmıştır. Ayrıca, sürdürülebilir kalkınma ölçeği ile yaş gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Buna göre 41 yaş ve üstü grubun sürdürülebilir kalkınma algısı 31-40 yaş arası grubundan daha yüksek algıladıkları sonucu çıkmıştır. Yeşil yönetim uygulamaları ile yaş gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Buna göre 41 yaş ve üstü grubun yeşil yönetim uygulamaları algısı 31-40 yaş arası grubundan daha yüksek algıladıkları sonucu çıkmıştır. Diğer yandan öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda sürdürülebilir kalkınma ve yeşil yönetim uygulamaları algıları istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır. Buna göre evlilerin sürdürülebilir kalkınma ve yeşil yönetim uygulamaları algıları bekara göre daha yüksek çıkmıştır.

Ayrıca, sürdürülebilir kalkınma ölçeği ile mesleki deneyim gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Ancak yeşil yönetim uygulamaları ölçeği ile mesleki deneyim gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Buna göre 1-5 yıl grubun yeşil yönetim uygulamaları algısı 6-10 yıl ve 11-15 yıl arası mesleki deneyim grubundan daha yüksek algıladıkları sonucu çıkmıştır. Son olarak araştırma kapsamındaki öğretmenlerin sürdürülebilir kalkınma ile yeşil yönetim uygulamaları arasında anlamlı, düşük düzeyde, pozitif ilişki bulunmaktadır. Yapılan regresyon analize göre; öğretmenlerin sürdürülebilir kalkınma algılarının yeşil yönetim uygulamaları algılarını anlamlı bir şekilde pozitif yönde yordadığı anlaşılmaktadır. Diğer bir ifade ile sürdürülebilir kalkınma boyutundaki 100 birimlik artışın öğretmenlerin yeşil yönetim uygulamaları algılarını % 20,8 artırmaktadır.

Sürdürülebilirliğin ekonomik olarak kaynakların kuruluşlar tarafından verimli kullanılmasıyla ilişkili olduğu gerçeği doğrultusunda kuruluşların uzun vadeli finansal performansı ve ekonomik sorumluluklarını ciddiye alması gerekir ve bu bakımdan sürdürülebilirlik açısından örgütsel sapmalar önemli kayıplara neden olabilir (Madu & Kuei, 2012).

Bir diğer konu ise örgütlerde sosyal sorumlulukların sürdürülebilirlik açısından ele alınmasıdır (Madu ve Kuei, 2012). Örgüt yöneticilerinin sosyal sermaye, insan kaynaklarının ve yeteneklerin korunması, kurumsal vatandaşlık, toplumsal ihtiyaç ve kaygıların karşılanması konularındaki davranışları kurumsal sürdürülebilirliği kolaylaştırmaktadır. Bu bağlamda sürdürülebilirliğin kurumun işleyişinde yapılan çalışmalarla bir araya getirilmesi ve entegre edilmesi gerekmektedir (Wisconsin, 2020).

Sürdürülebilir yönetim açısından bir diğer konu ise sürdürülebilirlik anlayışına ve farkındalığına sahip olmaktır. Bu anlamda yöneticilerin çeşitli yetkinlik alanları, anlayış ve davranışları örgütsel açıdan sürdürülebilir bir bakış açısının elde edilmesinde önemlidir. Bu bağlamda gelecek hakkında düşünme, işbirliği yapma, eleştirel düşünme ve problem çözme, farkındalık gibi yetkinliklerin yanı sıra geleceğe yönelik vizyon oluşturma, belirsizliklerle başa çıkma, ilişkileri anlama ve tanıma, saygı duyma ve anlayış gösterme gibi duyarlı bir anlayış başkalarının ihtiyaçları sürdürülebilir yönetimi destekler (Hakio & Mattelmaki, 2019).

Kaynakça

- Dhull, S., & Narwal, M. (2016). Drivers and barriers in green supply chain management adaptation: A state-of-art review. *Uncertain Supply Chain Management*, 61-76.
- Florida, R., & Davison, D. (2001). Gaining from Green Management: Environmental Management Systems inside and outside the Factory. *California Management Review*, 64-84.
- Hák, T., Janoušková, S., & Moldan, B. (2016). Sustainable development goals: A need for relevant indicators. *Ecological Indicators*, 565-573.
- Hakio, K., & Mattelmaki, T. (2019). Future Skills of Design for Sustainability: An Awareness-Based Co-Creation

- Hosseini, A. (2007). Identification of green management system's factors: A conceptualized model. *International Journal of Management Science and Engineering Management*, 221- 228.
- Hussain, F., Chaudhry, M. N., & Batool, S. A. (2014). Assessment of key parameters in municipal solid waste management: a prerequisite for sustainability. *International Journal of Sustainable Development & World Ecology*, 519–525.
- Lannelongue, G., Gonzalez-Benito, O., & Gonzalez-Benito, J. (2013). Environmental Motivations: The Pathway to Complete Environmental Management. *Journal Of Business Ethics*, 135-147.
- Ling, Y. (2019). Examining green policy and sustainable development from the perspective of differentiation and strategic alignment. *Business Strategy and the Environment*, 1096-1106.
- Madu, C. N., & Kuei, C. H. (2012). *Introduction To Sustainability Management*. Handbook of Sustainability Management.
- Mensah, J., & Enu-Kwesi, F. (2018). Implication of environmental sanitation management in the catchment area of Benya Lagoon, Ghana. . *Journal of Integrative Environmental Sciences.*, 10-20.
- Poksinska, B., Jörn Dahlgaard, J., & Eklund, J. A. (2003). Implementing ISO 14000 in Sweden: Motives, benefits and comparisons with ISO 9000. *International Journal of Quality & Reliability Management*, 585–606.
- Shu, C., Zhou, K., Xiao, Y., & Gao, S. (2014). How Green Management Influences Product Innovation in China: The Role of Institutional Benefits. *Journal Of Business Ethics*, 471-485.
- Şimşek, H., & Yıldırım, A. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Tabachnick, B., & Fidell, L. (2013). *Using Multivariate Statistics*. Boston : Pearson.
- Taşdelen, A. (2002). *Öğretmen Adaylarının Farklı Psiko-Sosyal Değişkenlere Göre Karar Verme Stilleri. Doktora Tezi*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tjarve, B., & Zemite, I. (2016). The Role of Cultural Activities in Community Development. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis*, 2151–2160.
- Wisconsin, U. (2020). *Sustainable Management*. <https://sustain.wisconsin.edu/sustainability/sustainable-management/> adresinden alındı

EXTENDED ABSTRACT

In this research, according to the opinions of the teachers; Within the scope of educational institutions; It is aimed to examine the impact of sustainable development on green management practices. 79.3% of the teachers participating in the research were women; 59.4% are between the ages of 31-40; 78.5% were married; It was determined that 43.0% had professional experience between 11-15 years. Additionally, green management practices and sustainable development levels are above average. In this case, the level of sustainable development and green management practices perceived by the participants is quite high.

According to teachers' perceptions, there were differences in their perceptions of sustainable development and green management practices. Accordingly, women's perceptions of sustainable development and green management practices were higher than men. Additionally, the difference between the sustainable development scale and the arithmetic averages of the age groups was found to be statistically significant. Accordingly, it has been concluded that the group aged 41 and over has a higher perception of sustainable development than the group aged 31-40. The difference between green management practices and the arithmetic averages of the age groups was found to be statistically significant. Accordingly, it was concluded that the perception of green management practices in the group aged 41 and over was higher than the group between the ages of 31-40. On the other hand, in line with the opinions of the teachers, their perceptions of sustainable development and green management practices were statistically significant. Accordingly, married people's perceptions of sustainable development and green management practices were higher than single people.

Additionally, the difference between the sustainable development scale and the arithmetic averages of the professional experience groups was not found statistically significant. However, the difference between the green management practices scale and the arithmetic averages of the professional experience groups was found to be statistically significant. Accordingly, it was concluded that the perception of green management practices in the 1-5 years group was higher than the 6-10 years and 11-15 years professional experience groups. Finally, there is a significant, low-level, positive relationship between sustainable development and green management practices of the teachers in the study. According to the regression analysis; It is understood that teachers' perceptions of sustainable development significantly and positively predict their perceptions of green management practices. In other words, a 100-unit increase in the sustainable development dimension increases teachers' perceptions of green management practices by 20.8%.

In line with the fact that sustainability is economically related to the efficient use of resources by organizations, organizations need to take their long-term financial performance and economic responsibilities seriously, and in this regard, organizational deviations in terms of sustainability can cause significant losses (Madu & Kuei, 2012).

Another issue is addressing social responsibilities in organizations in terms of sustainability (Madu and Kuei, 2012). The behavior of organizational managers regarding social capital, protection of human resources and talents, corporate citizenship, and meeting social needs and concerns facilitates corporate sustainability. In this context, sustainability needs to be brought together and integrated with the work done in the operation of the institution (Wisconsin, 2020).

Another issue in terms of sustainable management is to have an understanding and awareness of sustainability. In this sense, managers' various competency areas, understanding and behaviors are important in achieving an organizationally sustainable perspective. In this context, competencies such as thinking about the future, cooperation, critical thinking and problem solving, awareness, as well as a sensitive understanding such as creating a vision for the future, coping with uncertainties, understanding and recognizing relationships, respecting and understanding the needs of others support sustainable management (Hakio & Mattelmaki, 2019).